

Protokoll nr. 4

RAT "Estonia" kunstinõukogu koosolekust 23. märtsil 1968.a.

Koosolekust võtsid osa sm-d Hammer, P. Rummo, Raudsepp, Roosa, Radik, Künnapuu, Metsaalt, Kõllu, Ojamaa, Tamberg, Murdmaa, Klas, Väljaots, Aren, Zigurs, Särev, Mägi, Renter, Järvela, V. Järvi.

Koosolekut juhatas Hammer, protokollis Mändmaa.

P ä e v a k o r d:

1. Ballettide "Võlumandariin", "Barokk-variatsioonid" ja "Ameeriklane Pariisis" lavastuse vastuvõtmine.
2. Ooperi "Rigoletto" lavastuse kavandite kinnitamine.
3. Ooperi "Vägev võlur" lavastusbrigaadi ja osatäitjate koosseisu kinnitamine.

1.

Sm. P. Rummo: Arvan, et nähtud lavastus on hea. Terve õhtu kompositsioon on huvitav. Kontrastsete muusikaliste teoste kavva võtmine õigustab. Lavakujundus meeldis. Teoste järjestus peaks jääma niisugune nagu täna.

Sm. Tamberg: Erinevatest asjadest kujunes hea tervik. Haydn sobib peale Bartokit. Sisuline raskuspunkt langeb müüdi Bartokile. Lehiste teeb väga ilusa osa. Kui tuletada meelde Ungaris nähtud lavastust, siis meie oma alla ei jää. Häiris tüdruku kleit. Liigne helkimine segas inimese vaatamist. Ameeriklases helkivad kleidid mõjusid hästi, sest seal pole niivõrd oluline inimene. Bartokis kolm poissi ei ole täpselt muusikas. Kuulevad vist muusikat halvasti seal lava tagaosas. Ameeriklases oleksin tahtnud näha midagi vaimukamat. Orkester on vahvalt hakkama saanud vaatamata vähestele proovidele. Kokkuvõttes rõõmustav sündmus.

Sm. Ojamaa: Kolm kontrastset asja koos mõjusid hästi. Ameeriklane rahuldab kõige vähem. Ka ameeriklasel kogu aeg ühesugune miimika. Oluline, et kavalehes oleks põhjalik seletus. Väga meeldib, et ei ole naturalistlikult lahendatud. Kolme röövli reageerimine on vähene. Ei mängi ära, eriti surnust ärkamise ajal. Haydn'is jääb puudu stiili puhtusest.

Kostüümid aitavad kindlasti seda natuke varjata. Ameeriklane on kergeks lõpuks õhtule. Väga häirib valgustussild, paistab saali. Kolmeks balletiks lavastust nimetada ei tohiks. Midagi peate ette võtma kavalehtedega, et olemasolevate võimaluste juures ta tuleks siiski korralik. Tehke kujundatud kaaned eraldi ja pange kas või iga balleti kohta kahelised lehed vahele. Soovitan mõelda ka "Pisuhänna" kavadele, et vähemalt paber oleks korralikum.

Sm. Aren: Peaks katsuma seada, et "Barokk-variatsioonides" kõrvuti oleksid enamvähem ühesuguse stiiliga ja kasvuga baleriinid. Tundub, et kunstniku ja lavastaja koostöö ei olnud küllaldane. Laval saetakse esemeid väiksemaks või jäetakse hoopis ära. Peaks siiski olema võimeline rohkem ette nägema, et vältida asjatuid kulutusi ja raisatud inimeste tööd.

Sm. Kõllu: Õhtu meeldis. Kõige rohkem meeldis mulle Ameeriklane. Lootsin, et kostüümid näevad efektsamad. Meeldisid Garancis ja Leis. Mandariinis jättis Garancis mind külmaks, kuid ameeriklasena ta oli võluv. Haydn üldiselt meeldis, kuid lõpplahendus ei meeldinud. Lõpp tuli nagu ootamatult. Mandariinilt lootsin rohkem. Lehiste oli alguses tugev. Terviklik mulje jäi siiski hea.

Sm. Väljaots: See õhtu kujuneb balletile huvitavaks. Mandariinis tükivad kaduma kolm kaaslast, kaovad liig pimedusse. Lehiste on tubli. Tapmised ei tundunud tapmistena. Peaks katsuma selgemalt välja tuua. Haydn rahuldab kõige vähem. Palju pisikesi liigutusi, mis pehmuse ja elegantsi võtavad ära. Ameeriklase esimeses osas on fantaasia üleküllus, tege- lased varjutavad üksteist. Igatühele on antud ülesanded, kuid keegi ei saa end näidata, kujuneb virr-vaagriks. Ameeriklane meeldis, ehtne ameeriklane. Garancis meeldis rohkem kui eile Lass. Görlidega ei ole rahul. Finaal jääb monotoonseks, punkt jääb panemata. Üldiselt jätab hea mulje ja annab elamuse. Sisuseletus olgu lühike ja konkreetne.

Sm. P. Rummo: Kas Lehiste miimikaga ei saaks midagi ette võtta, eriti lõpupoole. Nägu ja keha ei ole kooskõlas.

Sm. Tamberg: Ameeriklase puhul tekib mitu korda lõpu ootus. Kas saab selle vältimiseks midagi ette võtta.

Sm. Raudsepp: Kui ei parane balleti näitejuhi abi töö, on raske valgusi korda saada. Tal puudub absoluutselt koostöö võime, eriti niisuguse balleti juures. Tekitab asjatut närvilisust. Peab olema niisugune inimene, kes tunneb muusikat ja on võimeline lugema klaviiri.

Sm. Radik: Valgused ei olnud täna veel korras. Kui muudetakse, siis ei saa nõuda elektrikutelt, et kohe oleks kõik korras. Etenduse katsume kindlasti anda paremini..

Sm. Hammer: Paistab, et etendus ei ole mitte tavaline, vaid midagi erilist, rõõmustavat. Meeldib, et koreograafia on huvitav ja kõigis kolmes ka omamoodi erinev. Neid mõtteid, mis täna õeldi, peaks katsuma rakendada. Sobivad on ka osatäitjad. Lassile istub Haydn kõige paremini ja Garancis on hea esimeses ja viimases. Leis on tore. Aga ka Soone on hea, isegi sobivam koos Garancisega. Haydn'is peab kindlasti valima koosseisu. Mis puutub ühise nimetuse leidmisse, siis jääme siiski vist selle juurde, mis on juba välja kuulutatud -"Võlumandariin", "Barokk-variatsioonid", "Ameeriklane Pariisis". Valgust saab ilmselt korda ainult täpse valgustuspartituuri järgi. Ma ei tea, kuidas küsimust lahendada, sest Joonson nooti niipalju ei loe. Kuulmisest siin on vähe.

Sm. Roosa: On valguse proov, kus tehakse ka valguse partituur. Kui lavastaja ja kunstnik improviseerivad viimase peaproovini, siis ei saa tehniliste inimeste käest nõuda.

Sm. Tamberg: Ballett on keeruline žanr. Näitejuhi abi peaks olema tugev muusika inimene.

Sm. Klas: Dirigendi puldil peaks olema lavaga mingi tehniline ühendus, et ootamatuste korral saaks lavaga kiiresti ühenduse.

Sm. Hammer: Täna lavastusbrigaadi, osatäitjaid ja kõiki lavastuse ettevalmistajaid toreda etenduse eest ja avaldan lootust, et ka publik hakkab huvi tundma selle vastu.

Sm. Murdmaa: Täna märkuste ja nõuannete eest. Katsun veel midagi puuduste kõrvaldamiseks teha.

Sm. Väljaots: Kas oled vaadanud "Võlumandariinis" voodi kujutist saalis mitmest kohast. Mõnes kohas helgib see nii vastu, et takistab vaatamist.

Sm. Klas: Loodan, et orkester võtab end esietendusel kokku ja teeb etenduse hästi. Ei ole hea, kui esietenduse päeval neil tuleb mängida etendust, mis on eriti raske puhkpillidele, õhtul aga mängida rasket esietendust.

Kunstinõukogu o t s u s t a s võtta vastu ballettide-
B. Bartoki "Võlumandariin", J. Haydn'i "Barokk-variatsioonid"
ja G. Gershvini "Ameeriklane Pariisis" lavastus ja lubada
esietendusele 29. märtsil 1968.a. tänase peosaliste koos-
seisuga.

Koosoleku juhataja: (allkiri)

Protokollija: (allkiri)

Valjavõtte õige:

L. Murdmaa